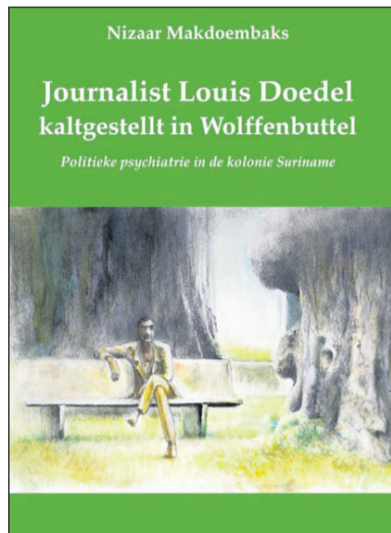

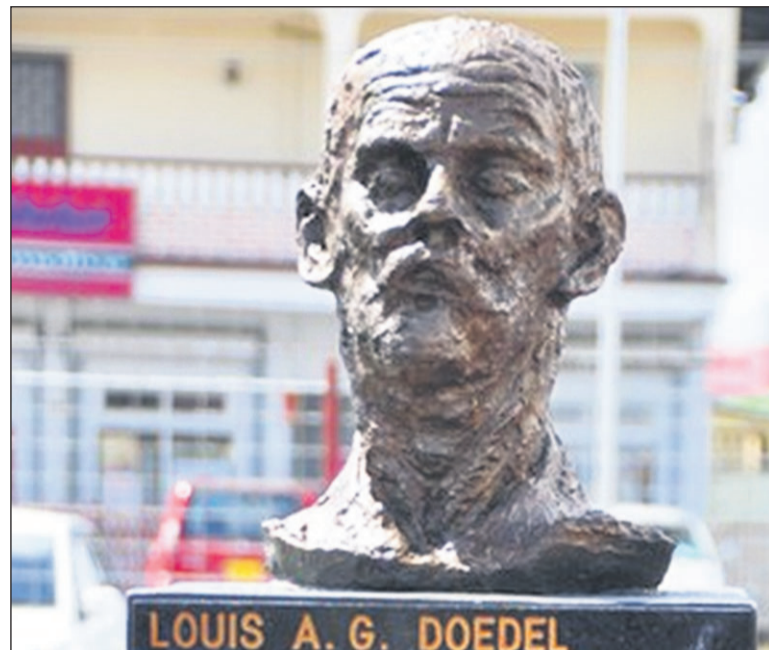
De verloren geweldloze

Nizaar Makdoembaks heeft in dit boek de voorvechter van de arbeidsklasse Doedel in de koloniale tijd met precisie uit de vergetelheid gehaald.

'De verloren geweldloze strijd van Louis Doedel' was de titel van de lezing die voormalig huisarts, raadslid, activist, publicist en historicus Nizaar Makdoembaks op 10 juli 2024 heeft gehouden in Paramaribo. Tijdens de lezing werd zijn boek 'Journalist Louis Doedel kaltgesteld in Wolffenbattel' gepresenteerd. Wolffenbattel was een plantage en later een psychiatrische instelling in Paramaribo, die in 1953 werd gewijzigd in 's Lands Psychiatrische Inrichting en in 2000 in Psychiatrisch Centrum Suriname.

DOOR YVONNE B. OLF

Het bronzen hoofd van Doedel in Paramaribo.

Het boek is in 2021 uitgebracht en in verband met de pandemie pas op 10 juli 2024 gepresenteerd. Vanaf 2014 tot 2024 was Makdoembaks bezig met de afronding van het boek, informatie uit archieven te halen uit Suriname en

Nederland en gesprekken te houden met familie van Doedel.

Makdoembaks gaat in zijn boek uitgebreid in op het leven van Doedel, alles gestaafd met

uitgebreid archiefmateriaal en foto's van originele archieven.

Nizaar Makdoembaks heeft de voorvechter van de arbeidsklasse Doedel in de koloniale tijd met precisie uit de vergetelheid gehaald. Tijdens de lezing heeft zowel Makdoembaks als de Surinaamse vakbondsleider Armand Zunder een lans gebroken voor eerherstel van Doedel die lange tijd als oproerkraaijer werd bestempeld en daarom meer dan veertig jaar door het koloniale bewind werd opgesloten in de psychiatrische instelling Wolffenbattel. Vakbondsleider Armand Zunder noemde Doedel 'de grondlegger van de moderne vakbond'.

Op 29 mei 1937 werd Doedel op voordracht van gouverneur Johannes Kielstra van Suriname opgesloten in de psychiatrische instelling. Kielstra speelde een belangrijke rol bij de arrestatie van Louis Doedel, die hij liet opsluiten in Wolffenbattel. Dit gebeurde onvrijwillig, wat betekent dat Doedel niet instemde met de toezegging.

De acties van Kielstra waren waarschijnlijk ingegeven door de politieke activiteiten van Doedel, die werden gezien als een bedreiging voor de koloniale autoriteiten. De toezegging was bedoeld om Doedel het zwijgen op te leggen en hem onzichtbaar te maken voor het publiek. Tijdens zijn verblijf werd Doedel vaak dood verondersteld en door het publiek vergeten. Uit een brief van maart 1938 blijkt dat hij psychisch in orde was. Makdoembaks geeft in zijn boek duidelijk aan dat er bewijs geleverd is dat de toenmalige koloniale heersers Doedel zonder enige vorm van proces met dwang opgesloten hebben. De dag voor hij werd opgesloten had hij nog een intelligent en integer manifest geschreven. Het onder dwang

opsluiten was een beproefd middel, zoals ook in Rusland gebeurde, om politieke tegenstanders uit te schakelen. En dan hebben we het hier nota bene over Nederland anno dertiger jaren. Dit is naar mijn mening de zoveelste zwarte bladzijde in de Nederlandse geschiedenis.

Als (ere)voorzitter van de Stichting Eerherstel Oorlogsslachtoffers Curaçao (Seoc) maakte Makdoembaks zich in de jaren 2000 naast zijn werk voor de slachtoffers van de Aprilmoorden ook sterk voor de rehabilitatie van Doedel.

Louis Doedel werd in 1905 geboren in Paramaribo en vernoemd naar zijn moeder Louisa en zijn stiefgrootvader, de Nederlandse Knil-soldaat Gerardus Doedel. Hij ontpotte zich al op jonge leeftijd als een kleine ondernemer die ruim 26.000 kilo koffiebonen exporteerde. Al in de jaren twintig was hij zich bewust van de armoede en ongelijkheid in de Surinaamse samenleving. Als schrijver van kritische stukken probeerde hij ook zijn geluk op Curaçao te beproeven.

Uit een op 12 juni 1931 opgesteld rapport van de commandant van de militaire politietroepen is op te maken dat Doedel vrijwel direct na aankomst op Curaçao aan het werk ging als arbeider in de olie-industrie, destijds de Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij (CPIM). Daar bleef hij een jaar werkzaam. Het was waarschijnlijk gebruikelijk in die tijd om met contracten van niet langer dan een jaar te werken getuige het feit dat Doedel automatisch werd ontslagen. Ook op Curaçao was hij al snel een voorvechter voor werknemers.

In maart van 1930 werd Doedel aangenomen als hulpcommissie bij het belastingkantoor op

Gouverneur Johannes Kielstra speelde een belangrijke rol bij de arrestatie van Louis Doedel, die hij liet opsluiten in Wolffenbattel.